

Səhnə performansında sənətlərin inteqrasiyası

Taghinejad Kərim (AMK)

Fakültə: Musiqi tarixi və nəzəriyyəsi

İxtisas: Musiqi tarixi

Kurs: II

Elmi rəhbər: AMK-nın professoru,

sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru,

əməkdar incəsənət xadimi Fəttah Xalıqzadə

İfaçılıq sənəti, o cümlədən musiqi illər boyu fərqli cəmiyyətlərin sosial, siyasi və iqtisadi dəyişiklikləri içərisində vəhdət intensivliyi ilə mükəmməlliyə yol açmışdır. Sənətkarlar bu nəhəng çarxın hərəkətverici qüvvələrini mümkün qədər inkişaf etdirmək üçün səylərini əsirgəmədilər. Bəs tarixin bir dövründə səhnə sənətinin birinci səviyyəli sənətçiləri niyə fəaliyyətə yeni bir yanaşma (bədi inteqrasiya) icad etdilər? İstər yerli və milli teatrlarda, istərsə də beynəlxalq festivallarda yeni bir musiqi-xoreoqrafiya üslubunun yaranmasının səbəbi nə ola bilər?

İnteqrasiya, müxtəlif sənətlər arasında icraedici və tematik vəhdət yaradaraq, bir tərəfdən insan ruhunu və hissini təmin etməyə çalışan, digər tərəfdən isə mövzunun özəyini başa düşən səhnə sənətlərinin ayrı-ayrı hissələrinə aid olub, bu amillərin uğurlu birləşməsindən meydana gəlir. Bu daxili məmnunluq tamaşaçı nöqtəsinə çatdı ki, dünyadakı müxtəlif psixoterapiyalar belə, bəzi kəskin zehni xəstəliklərin müalicəsi üçün hormonal reaksiyalara məmnunluq hissi aşılayır. Bəs inteqrasiya və müxtəlif teatr elementlərinin birləşməsi bu qədər böyük bədii təsiri necə buraxır?!

Bu sənətlərin hər biri, tək-tək halda, çox məhsuldar bir fəaliyyətlə doludur. Klassik konsertlərdə rahatlıq və nəfəs almağı öyrənik, amma həyəcan və adrenalindən xəbərlərimiz yoxdur. Pop üslubunda beynin sakit təbəqələrinin həyəcanını və stimulu görürük, amma fiziki teatr hərəkətlərindən və fiziki bacarıqların (rəqs) təqdi-

matından bəhs edilmir. Rəqsdə isə tamaşaçı sənətkarın müxtəlif ifa formalarını və fiziki bacarıqlarını müşahidə edir, bədənin dilini və duyğularını başa düşür, həm də özünü səhnədəki əsas rəqqasın ortaqı hiss edir və buna görə əqli xəyalların sərhədsiz çiçəklənməsi kimi təsəvvür edə bilməz .Bu əhatəli sənət üslubu şəklində sənətkar müxtəlif sənət sahələrinin bacarıqsızlığını üzvi şəkildə birləşdirir.

Digər sənətlərlə birlikdə çatışmazlıqları örtmək, güclü və əhatəli bir çərçivə yaratmaq, izləyicinin hər qavrayışını və zövqünü məmnun etmək mümkündür.Maraqlı tamaşaçıda həvəs, həyəcan və axtarış yaratmaqla tamaşa boyunca məmnunluğunu təmin edirlər və nəhayət tamaşaçı yenilik və xəyal ruhunu tamamilə məmnun edirlər.

Beləliklə, yeddi dəyərli sənət ilə birlikdə səhnə performansını yaradan bu tərz üslub, mövqe və təsir çox şey göstərir və tədqiq edilb tamamlana bilər.